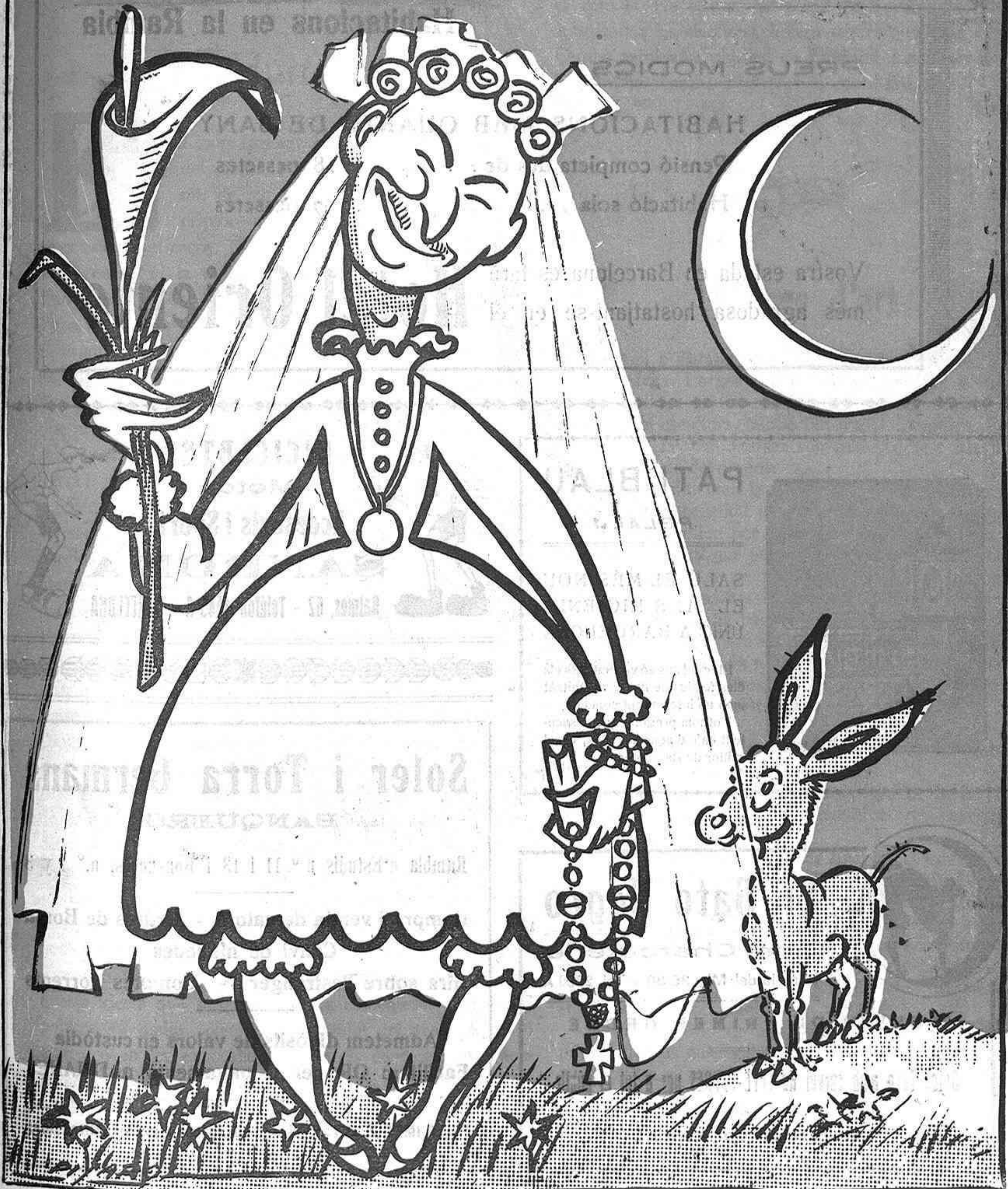

Barcelona 8 de maig de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVIII Número 2409 15 cèntims — Atrassats 30

MES DE MAIG

(c) Ministerio de Cultura-2006

Flor de un día.

(Properament publicarem *Espinas de una flor*).

Recentment reformat pels seus nous propietaris

El més cèntric

El més confortable

Habitacions en la Rambla

PREUS MODICS

HABITACIONS AMB QUARTO DE BANY

Pensió completa des de 18 pessetes

Habitació sola 7 pessetes

Vostra estada en Barcelona es farà
més agradable hostatjant-se en el

Hotel Oriente

PATI BLAU

PELAI, 1

**SALÓ EL MÉS NOU
EL MÉS HIGIENIC
ÚNIC A BARCELONA**

Elegant sessió vermut tots els dies festius de 12 a 2, amenitzat amb un interessant concert.

Tothom pregona que el succulent cafè d'aquesta casa, és el millor de Barcelona.

El Gato Negro

Bar - Charcuterie

Rambla del Mig, 36-38 - Tel. 2290 A

SERVEI DE PRIMER ORDRE

Única Casa amb servei de CAFE-EXPRES per a tot el públic

PREUS MODERATS

BICICLETES

Motos

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Teléfon 1445 A - BARCELONA

Soler i Torra Germans

BANQUERS

Rambla d'Estudis n.º 11 i 13 i Bonsuccès, n.º 1 y 3

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa

Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia

Facilem OR per a pagaments a DUANES

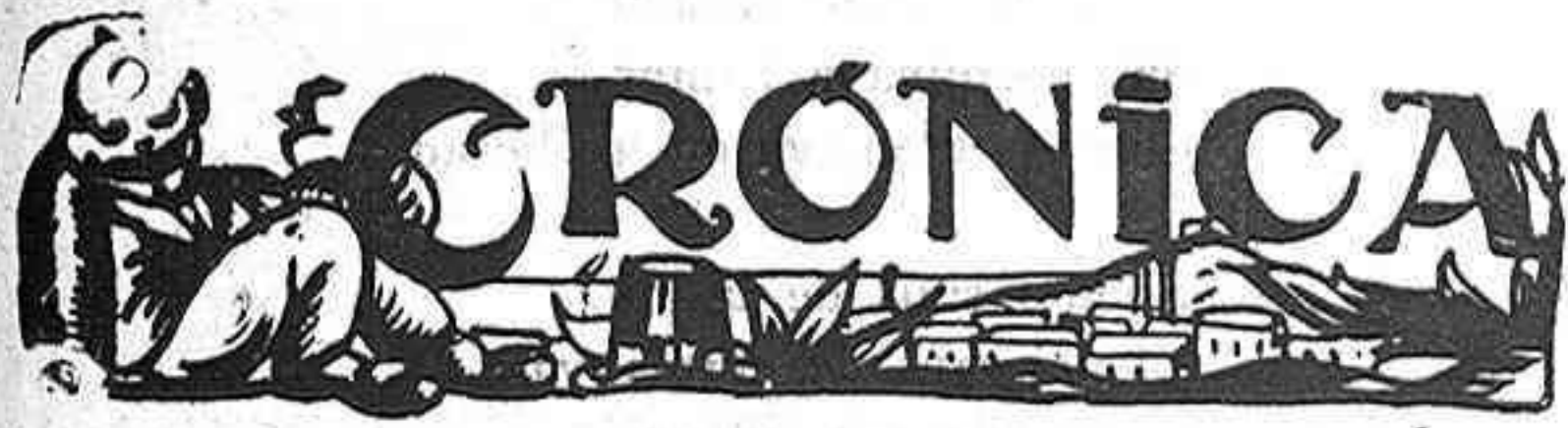
NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Hurra!

Hm vaig tornant entusiasta del futbol, des del carrer. Preservi Déu an els que estima de les lectures inútils—deia un escriptor—. Que els déus em preservin dels espectacles ineficaços. Ni la meva sensibilitat, ni la meva intel·ligència, ni la meva curiositat reben res de la visió d'un estadi, on dos equips s'esforcen en obtenir el domini d'una pilota. Però hi ha al costat del joc físic, un joc moral en el qual nosaltres intervenim. Per ell en tenim prou amb les xifres que apareixen a les pissarres periodístiques. Dos a un. Dos *goals* pel *Barcelona* i un per l'*Atlètic*. En tinc prou. Tot lo altre no és més que visió esportiva o narració periodística. 2×1: heus aquí tot. I en mig un hurra!

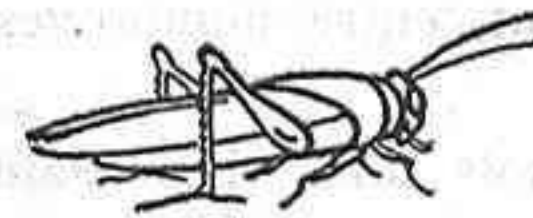
Per damunt de la tècnica i per damunt dels episodis del camp, quan sorgeix en el futbol una alta rivalitat, proporciona una emoció d'entusiasme, i així com hi ha una literatura estimulante, existeix un futbol estimulante. Jugador contra jugador, equip contra equip, ciutat contra ciutat. Els uns segueixen el partit amb els ulls i els altres amb el cor. En el camp, els ulls poden omplir-se d'estètica i de *frisson*, de multitud. Els del carrer posseïm l'emoció pura, sense cap esgarip nerviós, ni cap engegament d'espectador. Davant de les pissarres esperem que el telèfon ens dugui la revelació del miracle fet a Madrid, o a Saragossa, o demà passat a Sevilla. Semblem creients a l'aguait d'unes taules de la llei futbolística, i no manca més que surti un periodista ple de barbes i amb una vareta a la mà, com Moisès, mostrant-nos el cartell amb les aritmètiques del partit.

La passió redimeix al futbol de totes les seves culpes. Sense ella, seria com un joc de dames o d'escacs, fet amb homes, i en el qual entrar el baló a la xarxa, és entrar a dames, o fer *jaque*. Tota l'ànima se'ns en va darrera d'aquests xicotets que són ja els únics combatents. No tenim polítics, ni tenim polemistes, ni tenim artistes que en el teatre, o en les exposicions, o en els concerts, ens facin barallar-nos per les nostres preferències. Fan més aquests xicotets. Fan fraternitat. El diumenge es va reanudar la Confederació Catalano-Aragonesa. Aragó té les quatre barres comuns, amb quatre caps de moro. Doncs ara els

caps dels reis moros, seran balons, i nosaltres, en justa correspondència, els haurem d'adoptar.

El futbol és un cosa molt respectable. Feia temps que no teníem una emoció com la del diumenge, ni una frisança com la que sentim pel partit de Sevilla. El futbol ha substituït a les eleccions. Estem segurs que quan el senyor Cambó torni a la política no produirà tanta sensació com l'Alcàntara tornant a aixecar la cama xutadora.

PARADOX

Coses d'art

Patim a Catalunya un enfarfec de literatura que ens ofega. La generalitat dels pintors fan literatura a l'oli, al pastell o a l'aquarella. Els músics, i especialment els escultors, també fan massa literatura. I no cal dir que els nostres literats són materialment ofegats per aquest monstre devorador.

I és que així com la generalitat de la nostra gent llegeix poc, la generalitat dels nostres artistes, principalment els literats, estudien poc i llegeixen massa. Patim la inculcació de la cultura que potser és pitjor que l'analfabetisme.

Jo crec—i en aquesta cosa sí que voldria que tots els artistes joves m'escoltessin, car això és un dogma artístic—que en el món hi ha hagut deu grans poetes, deu pintors, deu escultors, deu músics, deu arquitectes—qui diu deu vol dir quinze, però un nombre reduït—. Coneguts aquests, coneixereu tots els altres. Tot ço que els altres puguin dir-vos, us ho diran aquests, amb la gran diferència que us ho diran més bé.

Per què perdre temps, carregant el cap miserablement amb la lectura infinita dels inferiors?

A base d'aquests deu el bon artista ha de forjar-hi el seu estil originalíssim i omplir-hi el seu esperit per a fer onze.

Jo no conec quasi res més que els clàssics, i en tinc ben bé prou. Després d'ells el llibre gran de la vida, ple d'interrogants per a ésser contestats; ple d'asprors i dolceses; de misticismes i malediccions. El llibre gran de la naturalesa amb la seva diversitat de tons enlluernants; amb les seves vesllums meravelloses; amb elsponents embriagadors de misteri; amb les innombrables meravelles que ens envolten a tots moments.

Avui descobriu un artista novell i a la primera composició que us ensenya ja el trobeu emmetzinat, corcat de la literatura, i no féu res més que mirar-li les faccions i penseu: Sembla mentida, té un cor ben seu, inconfundible i en canvi la figura del seu esperit és una barreja de mil figures formant un monstre.

Un hom quan llegeix ha de saber esquitxar corrosiu

amb la intenció analítica per a quedar-se solament amb l'or de la lectura i anar fonent de manera implacable tots els altres metalls grollers que tenen color d'or, però dring de llauna. Això precisament és el que molts no saben fer i es carreguen de llauna l'esperit i després, està clar, només aboquen llauna.

JOAN D'ALIÓ

Nit d'amor a muntanya

En la gran serenitat
del ponent d'or vell i flama
seguia un bell caminet
costerut, entre muntanyes.

Tan sols duia al pensament
la imatge de l'estimada
i el delit de caminar
vers la seva santa casa.

Cada arbre del corriol
estenia un poc les branques
com si sentís el desmai
de l'amor que m'embriagava.

Jo seguia costa amunt
amb l'ànima extasiada
de les últimes clarors
que morien esblaimades.

Serenitat de ponent,
serenitat de muntanya
i serenor en l'esperit
de la imatge que hi portava.

En un revolt del camí
la masia es recolzada;
la nit reia al meu damunt,
davant la porta barrada.

Al primer truc que donguí
l'amor meva contestava
i sortia a obrí el portal
i em donava una besada.

—Com us ha anat el camí
per aquestes serralades?

—El camí sempre és bonic
si l'amor ens l'afalaga.—

Ella em donava un abraç
en paga de mes paraules;
reclinà sobre el meu pit
la seva testa daurada;
jo sentia els pits serens
que de joia bategaven.

Aquella nit fou d'amor,
les estrelles reien altes,
el rierol de la vall

les portava reflexades
i ella en duia una a cada ull
plena de claror de l'ànima.

Aquell silenci tan fi
que embadaleix la muntanya
ens entrava a l'esperit
i era llevor de miracle
que germinava l'amor
que ens cremava en les besades.

Silenci sant de la nit,
silenci sant de muntanya
i en l'esperit silenciós
l'amor que és com una brasa.

Ella em deia: "En el teu bes
hi ha un poc d'ànsia ciutadana,
una estretor de carrers
i remors de gent que passa".

Jo li deia: "En el teu bes
hi ha la pau de la muntanya
l'esquellerenc dels remats,
l'ardentor de sovellades
i l'olor de romanins
i les espigues gronxant-se.

En la forma dels teus pits
hi veig les dues muntanyes
i la vall estesa al mig
silenciosa i reposada.

Quan l'albada aparegué
a la meua amor deixava.
Que és bonic deixar l'amor
arran mateix de l'albada
i sentir que a cada pas
la imatge se'ns fa més clara
i veure obrir-se el llevor
com un llavi que s'esbada
amb la rojor de l'amor
que guia les nostres passes.

He escrit el seu nom i el meu
a la soca d'un bell arbre,
aquest arbre es farà gran
i els noms'niran aixamplant-se
i creixerà el nostre amor
com una arbre de muntanya
i un dia reposarem
dessota les seves rames
i ella besarà el meu nom
i jo el nom de l'estimada
i l'arbre beneirà
les paganes esposalles.

SALVADOR PERARNAU

BUCÓLICA

—A tu què t'agrada més el fonògraf o la Primavera?
—El fonògraf perquè fa més soroll.

L'ORFEÓ A ROMA

Deu fer un any que essent a Frascati, un poblet dels voltants de Roma, ple de Villes meravelloses, sentats en una boteleria prenent del vi tan anomenat en aquella regió italiana, vàrem veure arribar un auto seguit d'homes i de criatures que el miraven amb estranyesa.

A n'aquell auto hi anaven sis joves, vestits amb pantalons tan estrets que els hi feia destacar la poca panxa que tenien; un gec curt fins arran de faixa, camisa blanca-atabellada i brodada, i sense corbata, i un barret tan encartroonat i amb unes ales tan amples, que més que barret semblava una capsa que li havien donat aquella forma.

An aquests joves disfressats els acompanyava un italià, que el mateix podia ésser un cicerone, que un empresari, que un domador. Ningú sabia el que eren, i era ben senzill de sapiguer. Era la colla de toreros que havien de torejar a Roma i els passejaven pels pobles per a fer reclam i per distreure'ls; eren una cosa estranya que ensenyaven a un poble que encara no n'havia vist mai, venien a ésser el passa-pobles que s'havien de barallar amb unes feres, que després varen resultar manses.

L'endemà, a Roma, quaranta mil homes varen compareixer al Stadium per sapiguer el que passava en aquell gran espectacle que sols havien vist en capses de panses.

El primer que passà fou que el primer espasa, com s'acostuma en aquests transits, va anar a deixar la capa an el palco d'en Mussolini, i aquest, creient-se que li regalava,

L'AFICIO AL PAISATGE

- I alló és bonic per a pintar?
—No; però és bonic per a un cop pintat vendre-ho.

va dar mercès i va quedar-se-la; després varen corre sis vedells, sense fer mal a ningú i sense ells rebre cap esgarinxada; després una part de públic va demanar que en matessin un per sapiguer del modo que morien, i si el matarem o no el matarem, ho varen deixar per un altre dia.

L'altre dia, el que va pasar fou que la premsa ens en va dir de totes. Els que no tenim afició a n'aquesta mena de bestiar vàrem tenir de defensar-lo per qüestió de patriotisme.

Ara enlloc d'aquelles disfresses hi ha anat l'Orfeó Català, i l'espectacle que els donarem serà un bon xic més edificant i un tros millor pel nostre bon nom. En Mussolini i els mussolínis és segur que no faran cap planxa com aquella de la capa, perquè si no entenen d'un bestiar que sap barallar-se amb els homes, els italians saben forsa bé el que és cantar i el que és un Orfeó, i el que és portar dintre el cor el cant popular de tot un poble.

Tots havem sentit l'Orfeó, a tots ens ha fet sentir, i fins ens ha commogut, i ens ha fet plorar, i no és hora de descobrir els seus mèrits, la seva constància, ni la batuta del gran Millet, ni l'entusiasme pel seu art, ni l'amor que porten dintre per les coses que els són sagrades.

Fem constar sols el que ens plauria, que enlloc d'ésser allí a Frascati veient arribar aquells plançons, ésser an el gran circ Augusteo per sentir batre el nostre cor quan tot Roma els aplaudeixi.

XARAU

La tribu del Tibidabo

Perquè a Barcelona tinguem de tot i no ens falti res, des d'ara fins tindrem una tribu al Tibidabo, campant a les amples per aquesta muntanya.

Una tribu al Tibidabo fent vida selvàtica i primitiva és una cosa que ha de fer molt bonic. Això de què surtis de la ciutat i als pocs quilòmetres ja puguis imaginar-te que et trobes al cor de l'Àfrica o de l'Àsia, és una cosa que no té preu. Oi més, és un luxe que se'l poden permetre poques ciutats del món aquest de tenir tribu. Tindrem la nostra tribu, fixeu-s'hi bé, la nostra tribu. Tindrem una muntanya digna de les Indies, del Senegal o de la Guineia. Però aquesta tribu la componen uns negres atraccionistes escampats selvàticament per a divertir als que visiten el Tibidabo.

No seria millor que les autoritats hi deportessin alguns salvatges que van tranquilament pels nostres carrers i els obligués a viure allà fent vida de bosquerol veritable?

Estem tan acostumats a veure semitribus si no tribus pels contorns de la nostra ciutat, que aquesta tribu del Tibidabo no passa d'ésser un número més.

Barcelona té el seu nombre de salvatges, com tota gran ciutat, i creiem que són aquests els que haurien de formar la tribu.

Caricaturesques

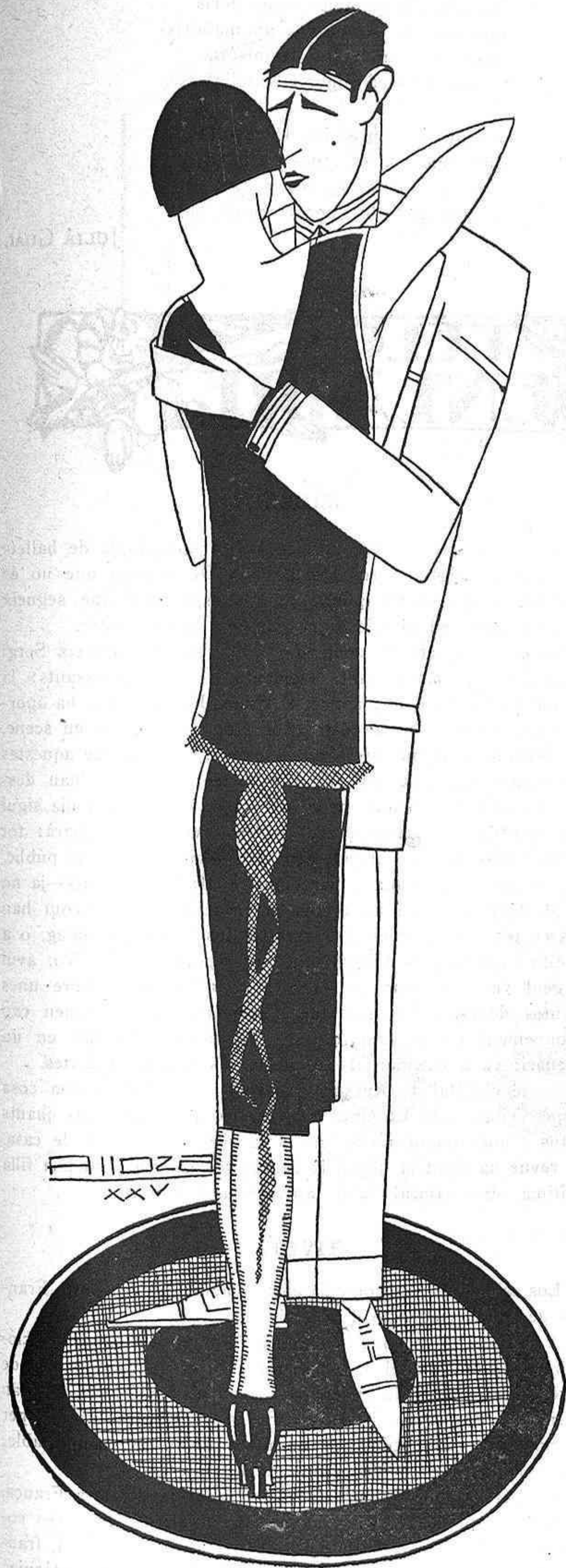
Un dia que no tinguin res a fer, passin per la Plaça Real. A la Plaça Real hi ha uns cecs que toquen *lieds* i rapsòdies, asseguts damunt mateix de l'enreixat d'una claveguera. Al voltant de la claveguera i els ceguets hi ha un auditori ambulat que escolta encantat, veritablement encantat, en part per les rapsòdies i els *lieds*, en part pel tuf de la claveguera. El lirisme d'aquell auditori mòbil és secular, és com el perfum de molts segles de la ètnica nostra, traspuant per la forta capa del modernisme. El tuf que puja de sota terra és, com el lirisme, un altre perfum de molts segles, de tots els segles que han passat per damunt de la ciutat. El tuf i el lirisme, barrejats, produeixen l'encantament dels oients i devots... De cop s'acaba el concert i tots els devots i oients es desencanten alhora, com als contes de nens. Es desencanten i fugen com un llamp serè, perquè veuen com s'acosta la dona del platet que capta pels cecs.

Facin cap per allí un dia, creguin. Es una escena que fa meditar una mica; només una mica, eh? El massa meditar fa beneit i fa pedant, i jo no vull pas posar-los en ridícul. Una mica de meditació i prou; una cullerada, com fem amb els remeis amargants. De la mica de meditació en podeu treure una veritat com un temple, una veritat agredolça. Ja sé que en aquesta qüestió tothom és llaminer, i les veritats agredolces costen molt de dir, però jo la diré amb aquella facilitat. Un home que escriu no pot callar de cap manera. Costa més d'aturar la ploma que la llengua. Ademés, quan un té ocasió de dir-ne quatre d'agredolces als altres, és tan elegant i temptador donar-se aires de Scarron! La veritat és aquesta: que els ciutadans castissos de Barcelona som uns fenicis, uns bruts i uns devots de la música. Som músics subconscients: som de pasta musical, tenim l'ànima empauperada amb solfes i les fibres del cor són cordes de violí. Enlloc del món hi ha un poble amb una intuïció musical tan repartida com tenim els castissos aquí. Si l'episodi de la creació del nostre escut s'hagués efectuat ara, potser el rei de França, en comptes de posar damunt l'escut les quatre ditades tràgiques de sang catalana, hi hauria fet pintar una pianola, un violí o bé una radi de sis bombetes.

Som així. Som un poble musicaire, brut i fenici, de propina. El materialisme en pessetes senzilles, l'estoïcisme d'olfat i el lirisme, són tres flors que ens han sortit fa molt temps, i per molt temps: tres flors que han destil·lat una essència, el tarannà de la raça. Per això ens dura encara l'instint egoista dels jueus dels calls històrics, dels calls pairals, d'aquells calls que semblen desapareguts perquè s'han fos en tots els barris. Per això conservem les nostres tonades antigues, per això som tradicionalistes de la música grega fins en els instruments, i per això som també tradicionalistes amb els femers i la pestilència del Suburra que ens va civilitzar. Tot plegat, arcaisme. Un arcaisme que no ens el podem treure del damunt.

Contra el modernisme de l'actualitat som egoistes amb l'egoisme més primitiu, més quaternari, contra el modernisme som bruts, contra el modernisme que no està per orgues som musicaires. En una paraula, contra el modernisme existeix el símbol dels cecs que toquen *lieds* i rapsòdies pel carrer, sota les voltes de la Plaça Real, damunt d'una claveguera marejadora, entremig d'un auditori casual que pren la paciència d'escoltar a peu dret, amb devoció, i que s'escapa com un llamp serè quan l'harmonia s'acaba i comença el recapte de la dona del platet. Vet aquí la veritat agredolça que pot trobar-s'hi tot badant.

TANYUS

LA VIDA CARA

—I aquest vestit tan curt t'ha costat tres centes pessetes? Dignes, noia, que si arriba a ésser més llarg no tinc prou diners per a pagar-lo.

De l'amor

L'amor és una cosa que fa com els diners, que com més se'n tenen més se'n llencen i encara més en voldriem tenir.

Si es pogués albirar ço que hi ha dins del cor de cada dona, a cops hi trobaríem que, en algun d'ells, hi deu haver-hi una serp verinosa que, xuclant xuclant, va treient la vida del qui d'ella s'enamora.

El qui estimi de veritat, no confessarà el seu amor fins a estar-ne ben cert de què és estimat.

Hi ha qui estima a una dona, o creu estimar-la, per a fer d'ella un joguet amb el que jugant-hi hi passa l'estona. Hi ha dona que a l'estimar fa com l'infant que, en trobar-se enfront d'una juguina nova, se n'enamora i, passat ja un dia, la deixa oblidada en un recó.

LEOCADI NAVARRO

Oració de rebel

Per viure feliçment, demanaria
la pau solemniat d'un bell jardí,
on cada ocell, joiós, refilaria
en clarejar la llum del dematí;

voltaria en un bosc d'arbres altíssims,
com gegants encantats, pregant al cel;
on sols s'hi respirés perfums puríssims
de menta, romaní, de pi, de mel...

Els caminals perduts sota el fullatge
tindrien una pia solitud;
només per les arcades de brancatge
cantaria, endolcit, el bofarut...

En mig de tot hi hauria una cascada
amb el cantar etern del brolladò
—una cançó de llum, de cel i plata,
dita amb regust fervent de devoció.

Amb ella el meu jardí se n'ompliria
emmantellat d'un vèrtex d'embriac;
el ramat de les oques semblaria
com si fos encantat al mig del llac!

Un moment em pendria la inconsciència
i el cor remuntaria a l'infinit:
—El silenci serà una penitència—
diria una veu fonda a l'esperit;

llavors, una rialla sorollosa
floriria damunt del meu jardí:
l'Amada em cridaria candorosa...
i ens perderíem junts sota el camí!

... ..
Però aquest somni dolç que concebia
no pot passar d'essè un anhel!
la febre i la inquietud de nit i dia
tan sols fa bategar mon cor rebel!

La pau i la quietud és una dèria
que sols pot sospirar-la un malaltís!
Prefereixo mil voltes la misèria
i viure amb el caigut i l'infeliç!

I sentir les punxades de revolta
que cremin a les venes i a la sang;
i veure triomfar a cada volta
la llum de l'Ideal per sobre el fang!

JULIÀ GUAL

LICEU

Altre cop tenim entre nosaltres a la companyia de ballets russos que dirigeix Sergi Dhiaguilew. De manera que no és desconegut del nostre públic aquest espectacle que segueix essent el més bell, el més digne que hem vist al teatre.

En pocs espectacles com aquest que ara ens serveix Sergi Dhiaguilew trobarem tants elements, i tan interessants: la dramàtica, la lírica, la plàstica, el ritme. El ballet rus ha aportat noves valoracions al teatre, sobretot en la misse en scene, tan deixada de la mà de Déu a Espanya. És clar que aquestes valoracions que s'havien d'aplicar al teatre digne, s'han desviat cap a la revista, gènere vil que ajuda a què cada dia sigui més terrible la decadència del teatre. Però ja s'acabarà: tot el que no és de debò no pot perdurar. Avui la gent—el públic, que és igualment idiota a Barcelona, a Madrid, a París—ja no va al teatre a veure un drama arrencat a la vida—com han d'ésser tots els drames—o a escoltar les idees del diàleg, o a recollir l'exemple de bondat que en si porta l'acció. No; avui la gent va a escoltar una música canalla; va a veure unes quantes dones, carn miserable d'hospital, que no tenen cap inconvenient en mostrar la seva manosejada nuditat en un escenari; va a calcular el que valen les exigües toilettes.

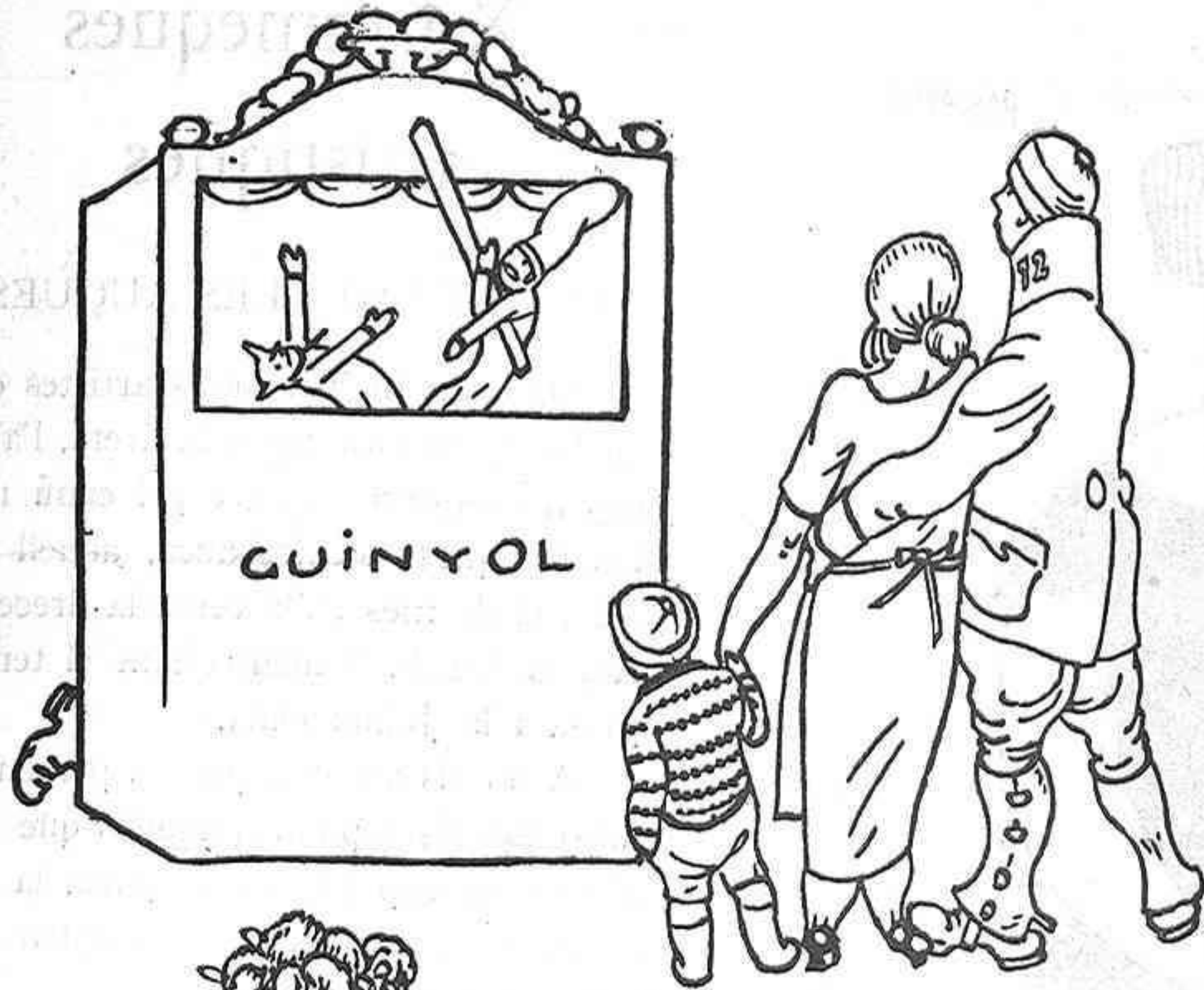
Sense els Ballets Russos la revista hauria sigut una cosa no perniciosa, com *La Gran Via*, per exemple, amb uns quants xistus i unes quantes al·lusions a la situació interior de casa. La *revue* ha sigut la filla dels ballets russos. Però no una filla legítima, sinó natural. Ja la tancarem a l'Hospici.

TIVOLI

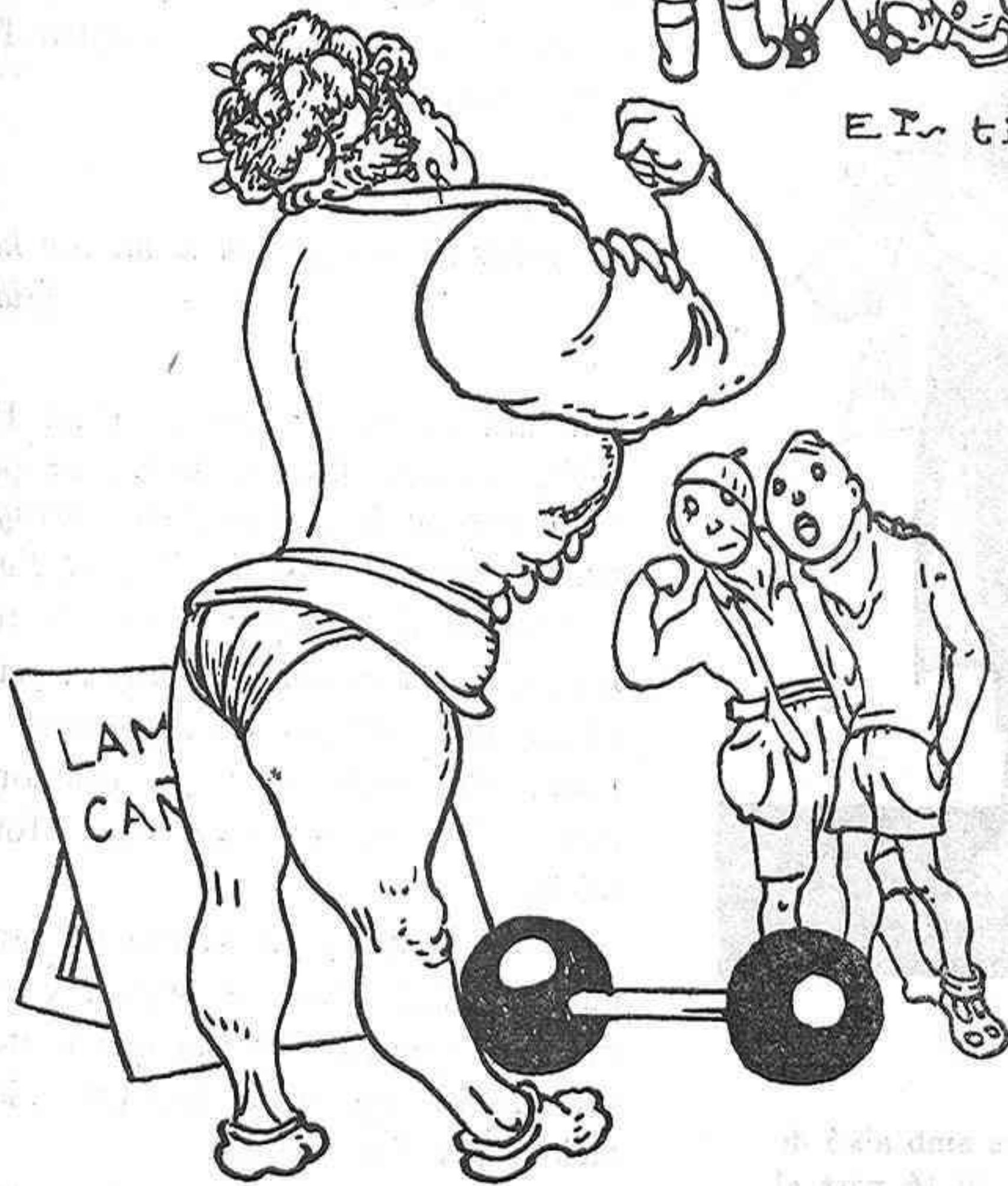
Los sabios no ven, comèdia en tres actes del vescomte François de Curel, traducció d'Eduard Marquina.

A França es veu que la majoria dels vescomtes són aficionats a la literatura: el de Chateaubriand, el d'Arlincourt, el de Curel. Nosaltres no hi creiem massa en els vescomtes que fan literatura. En cavi, hi creu altra gent. Chateaubriand, per exemple, és indiscutible. A nosaltres se'ns fa insuportable: ens sembla inflat i buit i mancat de tot interès.

De Curel també és un dels valors més respectats a França. Però els francesos respecten tantes ximpleries! Nosaltres coneixem—mal ens està el dir-ho—tot el teatre de Curel. I, francament, no ens interessa. Ni les idees, ni el diàleg, ni la tècnica ni el conflicte de les obres del vescomte de Curel ens interessen. El senyor de Curel, com Benavente, a Espanya, ha passat a França, durant bastant temps, per un innovador, per un revolucionari del teatre. No hi ha hagut tal cosa, és a dir: tal revolucionari.

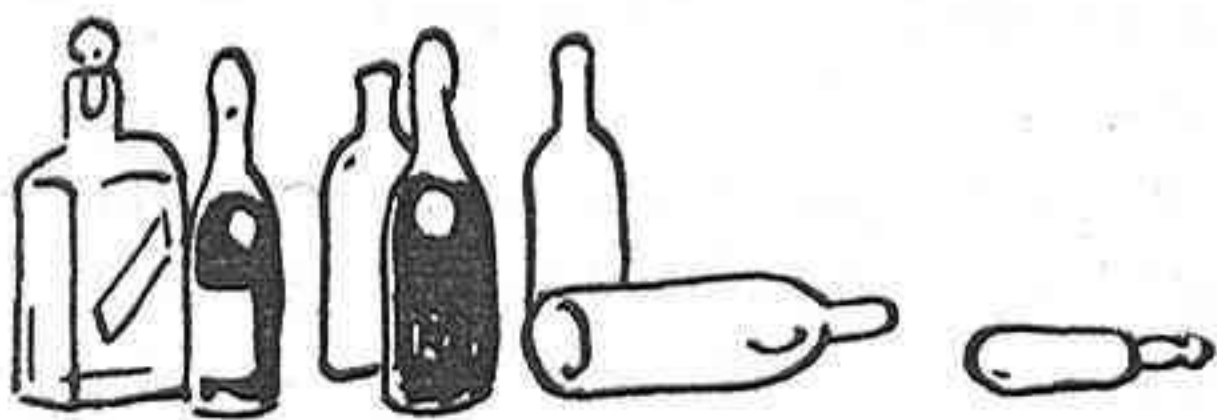
El titeller

"La mujer esñon"

L'ou comballa

Les bitlles

ELS DIES DE MODA DEL CARRER FERRAN

Alguns divertiments que proposem.

LA SUPERSTICIO

—I vols dir, Geroni, que amb aixó de la telefonia sense fils no hi té part el dimoni?

Les comèdies del senyor de Cured es distingeixen per la seva manca absoluta d'interès, per la seva lentitud en l'acció —en la seva escassa acció— en el llenguatge vulgar, pesat, retòric, llibresc.

Tot això potser li semblarà excessiu i injust a qualsevol savi dels que patim aquí... que no ha llegit al senyor Cured.

Hi han unes quantes comèdies del mateix ambient que *Los sabios no ven*, i que estan més bé: *Els savis de Vilatrista*, *El genio alegre*...

Ademés els tipus d'aquesta obra del senyor Cured no són de debò, com haurien d'ésser, sino de cartró i paper pintat.

En la interpretació cal mencionar solament a la senyora Xirgu, que compregué i donà vida al personatge d'una manera magnífica, i a l'actor encarregat del ganader molt just i expressiu.

BOB

Xerrameques artístiques

FENT CAMI : LES AUQUES

De camí hi han molts artistes que en fan: l'un tira cap a la dreta, l'altre cap a l'esquerra, l'altre pel camí més llarg; aquest s'entrebanca, aquell recula, el de més enllà cerca la dreuera; res, un bullit. I mentrestant el temps passa i la Joana balla.

A mi els artistes que em plauen de debò són els reposats; aquells que van xino-xano cap allí on els porta la vocació, és a dir, els que cerquen l'amagat viarany

*por donde han ido
los pocos sabios que en el mundo han
[sido.*

com ara fa en Camins a "Câ'n Parés", el qual, després de passar pels *Claustres de la Catedral de Tarragona*, se'n va a *L'església de Sant Fort*, entretenint-se a mapar damunt la tela *Lo que resta de Câ'n Cabanyes*, per a pintar dos formosos *Preparatius de festa*, amb unes flors que enamoren tretes *Del nostre Parc de Montjuich*.

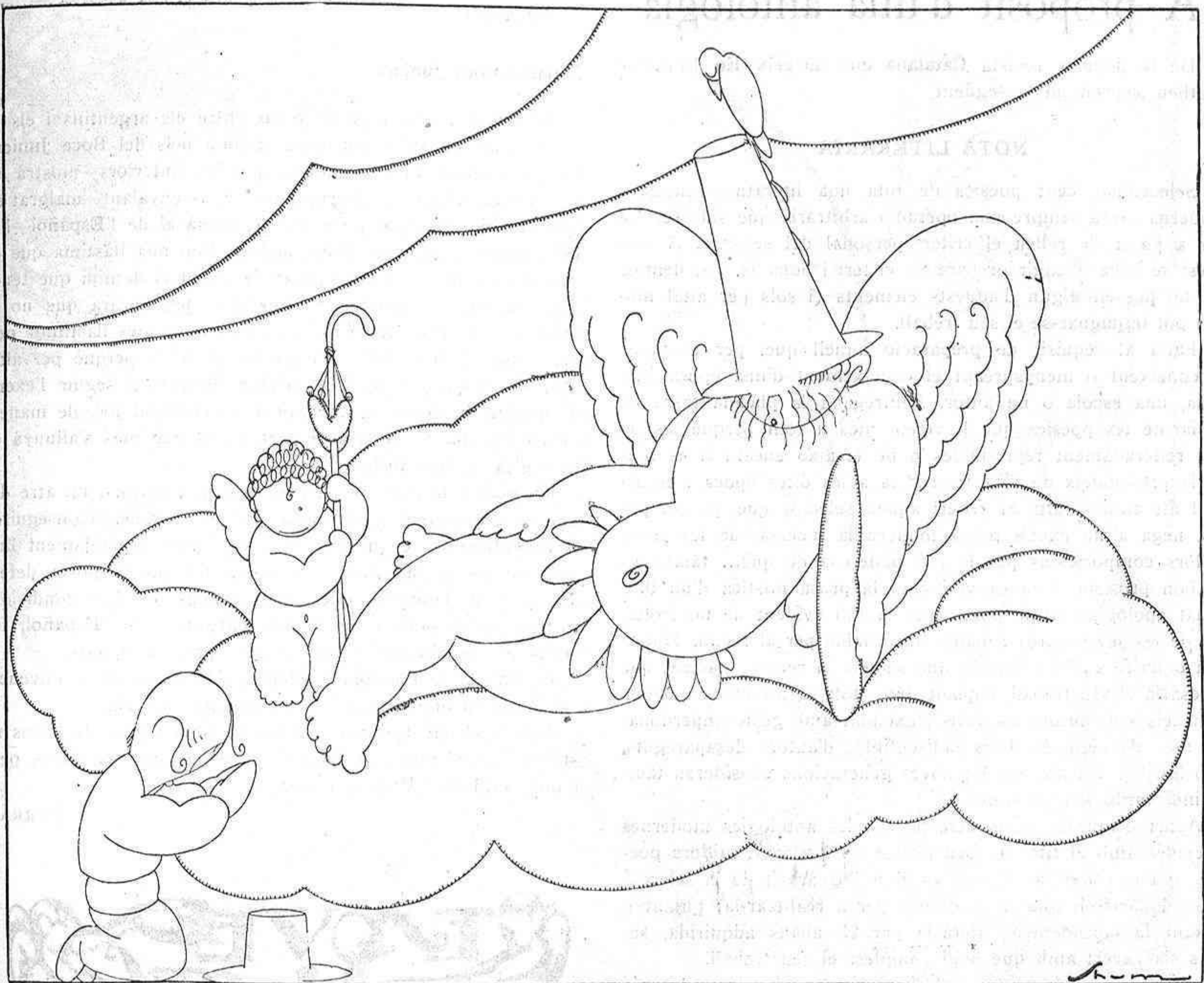
En Camins ja té el seu de camí, que va fent amb pas segur; és un camí vell que per l'artista resulta nou, car fins hi sap trobar boniques adaptacions per l'art aplicat.

Jesús és nat, l'obra més important de l'exposició, ens mostra tot el sentit artístic i tota la traça d'en Camins.

També va fent via en Feliu Elías, conegut al món de la caricatura pel sobrenom d'"Apa", però l'Elías no vol anar pels camins coneguts i cerca les noves vies de l'art que va conèixer en el seu llarg sojorn a París, apoiant-se tant com pot en el dibuix, que és el seu fort, i anant-se'n cap als tons clars.

De la recollida que ha fet sobresurten uns bodegons de molta qualitat, perquè és un xicot que es veu que entén la *natura morta*. Ara, quan toca la *natura viva*, ja no ens agrada tant: trobem en les figures especialment un no sé què, que no ens acaba de fer el pes, amb tot i no poguer-ne dir mal.

Tal volta això neixi de què a l'hort i a la vinya no s'hi

EL NOSTRE SANTORAL

Sant Sememfum, màrtir i empeltat de marmota.

pot ésser, i de què ens recordem sense voler que l'Elías, l'"Apa" i en "Joan Sacs" són una mateixa persona.

Aneu-lo a veure a les "Galerías Dalmau", i a veure si penseu com jo.

L'Apeles, amb molts bons fins,
 les auques de redolins
 que havia colleccionat
 des de sa més tendra edat
 als "Amics de l'Instrucció"
 ha dut, per fê *exposició*
 d'un art desaparegut,
 que aquí fou ben conegut
 i que fins mestres tingué
 que el cultivaren molt bé,
 el qual ja torna a trobar
 qui el pensa reviscolar.
 Va obrir-se l'exposició
 amb una dissertació
 sobre el valor cultural

de l'auca i llur historial,
 que Apeles Mestres digué
 amb la traça que ho sap fê,
 demostrant que un redolí
 potsê una obra mestra al fi.

Com que sí!

C. ARBÓ

Guspira

Tinc set; la set que tinc no és de vi ni aigua,
 ni és de venjança, glòria ni profit;
 la set que sento ja no és en la gola
 ni en l'ànima, la sento dintre el pit!...

On és la déu que aquesta set m'apagui,
 on és? pregunto amb pena i amb neguit,
 al mig de la boscúria de la vida,
 sense un estel que'm guïi, en plena nit...

VÍCTOR CANIGÓ

A propòsit d'una antologia

De la popular revista Catalana que dirigeix En Francesc Matheu, reproduïm la següent

NOTA LITERARIA

Seleccionar cent poesies de tota una literatura—antiga i moderna—serà sempre una operació arbitrària que sols servirà per a posar de relleu el criteri personal del selector. A n'aquest se li ha d'exigir preparació, criteri i bona fe, i si demostra no posseir algun d'aquests elements (i sols per aital motiu) pot impugnar-se el seu treball.

Falta al requisit de preparació aquell que, per exemple, desconeixent o menyspreant el coneixement d'una època literària, una escola o un autor, s'entrega a la plàcida tasca de copiar-ne les poesies que li vénen més a tom perquè les ha vist reiteradament reproduïdes o bé (i això encara li és més fàcil) prescindeix de tota referència a les dites època i escola o al dit autor. Falta al criteri aquell selector que, posem per cas, nega a un excels poeta modern la inclusió de les seves millors composicions per la raó poderosa de què... també és un bon prosista, i en canvi inclou la prosa mística d'un il·luminat apologista antic potser per la raó evident de no trobar cap de les seves obres rimades aprofitable per al recull. Manca a la bona fe aquell collector que supleix la recerca pacient que suposaria el seu treball, copiant quasi tota la producció poètica d'un dels seus autors afavorits i excluint amb gestic imperdonable no sols algunes obres indiscutibles d'autors desapareguts, sinó les dels vinents que les noves generacions consideren també indiscutibles, i en canvi...

Apart d'aquests greus defectes, en les antologies modernes batejades amb el títol no ben exacte de *Les cent millors poesies*, el bon criteri de l'autor és el millor àrbitr de la selecció i deu donar-se-li tota la confiança per a realitzar-la; pujant o baixant la consideració literària per ell abans adquirida, segons sia l'acert amb que hagi complert el seu treball.

Aquestes consideracions ens han sigut suggerides després de llegir en un diari local un article en què, amb tendències potser editorials, es pretén traçar un paral·lel entre el recull *Les cent millors poesies de la llengua catalana* composta fa alguns anys per qui firma aquestes ratlles i altre amb títol molt semblant i confondible que acaba de publicar-se.

E. Moliné i Brasés.

FUTBOL

Cal que mantestem la satisfacció que ens produeix el fet de què Catalunya, representada pel *Barcelona* i pel *Júpiter*, pugui disfrutar simultàniament les finals del Campionat d'Espanya dels grups A i B, a Sevilla i València.

Això ja constitueix un honor que solament han pogut assolir els campions catalans, que plens del fervorós entusiasme que calia han sapigut, malgrat tots els obstacles i contrarietats—deixar el nom del futbol català en el lloc que li correspon molt dignament.

Nostres pensaments els acompanyaran diumenge. Un altre esforç, i que la victòria decisiva sigui per ells, perquè nostra

satisfacció com deportistes i catalans pugui ésser completa. Endavant!

Español-Boca Juniors

El tercer i darrer partit jugat entre els argentins i els de la "corona" constituí una altra victòria pels del *Boca Juniors*. La lluita—molt més disputada que les anteriors—mostrà un cop més l'alta valor de l'equip americà, assenyalant—malgrat els considerables reforços amb que es formà el de l'*Español*—llur indiscutible superioritat sobre aquest. Fou una llàstima que en ocasions vulguessin usar i posar de relleu el domini que tenen d'un joc que es caracteritza com poc net, encara que no es pugui dir que mancat de noblesa. I és molt més llastimós perquè sense ell la victòria era també segura, i perquè per altra part, els "espanyolistes" es veieren obligats a seguir l'exemple que els hi donaven, arribant a convertir el joc, de manera remarcable durant la segona part, en el que més s'allunyà de les regles de bon futbol.

Un goal a la primera part, obra d'en Cerotti, i un altre durant el segon temps, obtingut per en Serane, aconseguiren els argentins, sense que els "realistes"—que repetidament lluitaren contra la desgràcia—poguessin foradar la porta defensada per en Tesorieri, que unes vegades per llur condicions i altres per la poca direcció dels davanters de l'*Español*, féu inútils els nombrosos i ben portats atacs d'aquests.

En Zabala debutà com a defensa, però no arribà a convèncer a ningú, cosa molt natural en un jugador com ell.

Arbitrà el partit el senyor Llovera, amb quines decisions no estigué d'acord una part del públic, per cert poc nombros, però sí molt cridaner. Vagi una cosa per l'altra.

FERRÁN

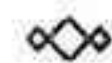

Un regidor del nostre excellentíssim Ajuntament, nomenat Guix, va presentar la dimissió del càrrec perquè no acordava el ple la llei d'enllaçament de les barriades veïnes. Això estaria molt bé, si no hi haguéssim d'afegir el bell comentari que fa el vell Brusi, que és molt llarg, i diu:

"Aquest senyor es dedica a la compra i venda de terrenys."

I no menteix, doncs és molt conegut aquest senyor a Horta i comprenem que estés disgustat al fer-li el Buit el Ple.

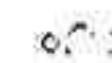
Res. Un regidor menys. No hi perdem molt perquè es tracta d'un senyor que és Guix.

L'altre dia el cavall del gran Napoleó, en el teatre "Olympia", tal vegada devia estar purgat, que la bèstia evacuà al mig de la pista, el que féu esclatar una gran riallada.

El públic, bon xic imbècil, aplaudí aquell gest heròic del còrncer, encara que sens dubte en Napoleó, ensumant el rapè, devia dir el set i mig en renecs recargolat.

Tenen unes bromes aquests animals, de vegades forsa incorrectes.

Alemanya ha pagat malament el seu acte, derrocant a Marx, quan aquest havia sapigut robar els diners a tot el món amb els marcs.

EXPOSICIO CANINA

Alguns exemplars curiosos dignes d'ésser confosos amb molts ciutadans que prenen cafè.

El món en pes està contrari a n'aquest triomf que ha assolit l'actual mariscal, però nosaltres, no solamente estem disgustats, sinó que com a estafats i burlats amb el truco de llur moneda, no tenim prou paraules per a maleir-los eternament.

Una vegada més la patata ha baixat de preu. Nosaltres, que inspeccionem més que un inspector d'abastiments, hem recorregut tot el districte V i hem visitat moltes cases d'aquest

tubèrcul que hi han al carrer d'Aribau, i hem de confessar amb tota ingenuïtat que per ara, malgrat la disposició de l'Alcaldia i el governador, veiem que la patata es sosté com sempre, no fent-nos ni fred ni calor la disposició darrera.

A Sant Andreu fan a moltes societats el Maig florit. Es veu que a n'aquesta barriada va viure-hi Sant Josep, doncs fan gran festa amb motiu de la floridura.

Un amic nostre que hi viu, ens deia fa pocs dies que allà tot treu flor: la poesia coixa, el periodisme pour rire, la brotada literària minça i les cebes, doncs els camps floreixen que dona bo de veure.

Però molts, així que arriba el temps de què cada dia un raig, fugen i no s'acosten a llur casa fins que tot grilla, doncs entre flors, estrenes de drames cada setmana en casinets i flors de paper, estan que no hi veuen de cap ull.

Ja deia bé—no saben si era en Chopenaur (que diu un pintor de retrets) o bé un capellà de la barriada—a l'escriure: **El món és una olla...**

I a Sant Andreu hi ha una bullida que fa gràcia als nou districtes restants...

Ja féu santament en marxar l'eminent Ignasi Iglesias. L'haurien atrofiat per complet.

La Companyia de la Red Catalana (Balma) vol fer aparèixer culpable de l'accident al desgraciat Martínez, empleat que conduïa el tren que causà tantes víctimes.

La cosa no ens sorprèn gens.

Aquest any no hi ha hagut Jocs Florals i ens en alegrem molt. Som en una època que no ens hi podem entretenir amb flors i violes. Al gra, al gra! El demés són cuentos.

No sabem pas ben bé—només una miqueta—perquè la nostra ciutat a la nit es veu més desanimada del que l'havíem vista mai. Hi ha hores de la nit que apenes veieu ningú per les Rambles. Es que ens tornem més bons minyons? Ens sembla que no. Ens sembla que ens falten quartos. De vici hi ha el mateix, sinó que va més malament, com tot. Pobre vici!

El Metro ha fet una sortida, o entrada, o com vulgueu, al davant del Liceu, que sembla un urinador subterrani. Aquest Metro ens sembla que és molt esquifit. Voleu dir que no n'hi falta un pam?

S'està celebrant a Barcelona una exposició canina que promet ésser molt important. Sentim no poguer-hi veure els exemplars que nosaltres voldríem. Hi ha gossos llops i gossos peteners que no hi seran.

No fa molt de temps que ens queixàvem del fàstic que feia la façana del teatre Principal, carregada d'anuncis grollers i poca-soltes. No n'ha fet cas ningú. Avui tornem a repetir la queixa, afegint que ara fa més fàstic encara.

Si les autoritats municipals pensen una miqueta bé—cosa difícil—creiem que serem atesos.

La premsa barcelonina fa constar la desaparició de quatre joves. Es veu que ja ens hem contagiats. Encara no han aparegut les tres nenes de Madrid i a Barcelona ja han desaparegut quatre joves. Vols-te jugar que hauran anat a l'església a fer el mes de maig?

Una de les coses més atractives de Barcelona per al foraster i fins per al barceloní i tot, era anar al Parc Güell.

I el Parc Güell està tancat i barrat als barcelonins i als forasters d'ençà que pertany a l'Ajuntament de Barcelona.

Serà qüestió de posar-se davant de la porta, com fan els bailets enfront l'església el diumenge de Rams, i posar-se a cridar: —Obriu, que volem entrar!

Ens han fet esperar molt per a veure la maqueta de la Plaça de Catalunya.

Ja ho vàrem dir desseguida: —Tardant tant a ensenyar-la, voleu dir que és maqueta?

Ara que l'hem vista hem de dir que la seva bellesa és tan diminuta que no se li pot aplicar ni el diminutiu.

En Ponsà, en les seves sempre interessants declaracions, digué que no podia pas dir-se encara la dada de l'exposició.

Ho creiem molt més bé del que ho diu el senyor Ponsà. Creiem, però, que si fa o no fa, ja coincidirà amb la inauguració total del Metro. Allà a l'any dos mil.

La via subterrània del carril de Sarrià passarà a setze metres sota terra.

Em sembla una cosa excessiva.

Si les responsabilitats contretes per la Companyia arran de terra no es troben per enlloc, com es podran robar quan hi hagi un sinistre en aquella fondària?

Fenicex: Va, però arreglat. — Hermes: No ens agrada; és molt dolent de dibuix i d'idea. — A. B.: Va. — A. B.: No va; aquests cants no són impregnats de la realitat que vostè es creu, sinó d'una altra realitat, que és la poca traça. — Andresito: Ai, paio! amb el nom ja paga vostè; és tan cursi el seu nom com el que ens envia. No és més mascle dir-se Andreu? — J. P.: No va. — Fenicex: Això de "El món podrit" no va; envia alguna altra cosa i procuri cenyir-se. — M. V.: No, és carrinclonot. — P. G. C.: No fa per casa nostra. — S. G. B.: Perquè rigui el qui vulgui—mai hem obligat a riure a ningú—n'hi copiem un tros: "Formosa princesa dels peus petits, sou tot una meravella que fins m'apareixeu de nits (arreglem l'ortografia, eh!) Per què esteu callada? és que no soc digne de vostra caritat? No voleu ésser la meua amada perquè us repugna ma llibertat? etc., vaja. — A. B. N.: Anirà, però molt arreglat. No sé si ho coneixerà. — J. M.: Anirà. — Fenicex: Anirà. — J. M.: Anirà. — M. G. B.: No pot anar. — A. X.: No, home, no, són molt dolents aquests versos. — J. C.: No pot anar. — L. N.: Va. — J. P.: No. — J. C.: Va, però al cove. — S. G. B.: Ca, home, ca! No ens agrada gens. — J. S.: També n'hi publicarem un tros: "Ara ve mon amic, i son capet ros, en el camp s'ha fos; de tan rosset." De tan rosset li tirarem al cove. — S. C.: Vostè ho pot fer millor i per això no li publiquem. — M. G. C.: Això ja ho hem publicat dues vegades, jove. — J. B. (Mataró): No pot anar. Vostè, no obstant, pot fer alguna cosa bonica. — M. V.: No; és dolent això. — S. B. T.: Va al cove. — B. C.: No pot ésser; un altre dia n'hi farem. — R. A. C.: Va, però retocat. — J. L.: Ca, home, vostè pot ésser bon fotògraf, però literat, no. — Llorens: No, Llorens, no. — A. Rossetti: Ja ho crec, li publicarem desseguida, vostè ja ho sap que sí. — F. P. C.: En va un. — A. M.: No pot ésser. — J. B.: Va. — A. V. (Sallent): Es vulgarot, faci alguna altra cosa, que vostè ja en sap.

NOVEDAD

VERNEY D'ORIANI

¿Quiere V. ganarse un sobresueldo?

PEQUEÑOS TRABAJOS Y TAREAS FÁCILES CON QUE APROVECHAR UNAS HORAS ENTRETENIDAS Y REMUNERADAMENTE

Un tomo 8.º

Pesetas 3

OBRA NUEVA

EMILI SALETA I LLORENÇ

Dulces y Helados

Por IGNACIO DOMÉNECH

Un tomo

Pesetas 2

A l'ombra del camí

(POESIES)

Pròleg de l'IGNASI IGLESIAS

Preu:

5 pessetes

SINGLOTS POETICS DE Frederic Soler (PITARRA)

La butifarra de la llibertat
L'Esquella de la torratxa
Lo cantador
Lo castell dels tres dragons
¡Cosas del oncle!
Ous del dia
Las píldoras de Holloway
Si us plau per forsa
Un mercat de Calaf
Un barret de riallas
La venjansa de la Tana
La vaquera de la piga rossa

Las Carabassas de Montroig
En Joan Doneta
Lo punt de las donas
L'últim Trencalós
L'Africana, paròdia d'aquesta magnífica òpera.
Gra y palla, paper per a matar ratos, collecció de poesies
Lo boig de las campanillas
Il Profeta, paròdia d'aquesta magnífica òpera.
Faust, paròdia d'aquesta magnífica òpera.
Liceistas y cruzados
Los héroes y las grandesas
La mort de la Paloma

Preu de cada Singlot 0,60 cèntims

Les 24 obres publicades, enquadernades

Pesetes 20

NOTA. - Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Giv Postal o bé en segells de franquicia, al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de porta. No responem d'extraviats si no's remet, ademés 20 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebalxes.

UNA IDEA

Que oferim a l'Ajuntament per a ombrejar la Plaça de Catalunya.